حقوق الإنسان في قانون الأحوال الشخصية لدولة الإمارات العربية المتحدة

إعداد خليل إبراهيم محمد إبراهيم

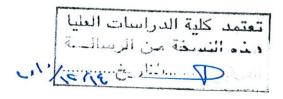
المشرف

الأستاذ الدكتور محمد أحمد حسن القضاة

قدمت هذه الأطروحة استكمالا لمتطلبات الحصول على درجة الدكتوراه في القضاء الشرعي

كلية الدراسات العليا الجامعة الأردنية

كانون أول ٢٠١٠

الجامعة الأردنية

نموذج التفويض

أنا الطالب خلير إبراجيم محر ابراجيم أفوض الجامعة الأردنية بتزويد نسخ من رسالتي للمكتبات أو المؤسسات أو الهيئات أو الأشخاص عند طلبهم حسب التعليمات النافذة في الجامعة.

التوقيع:

التاريخ: ١٠٦/١٠

نوقشت هذه الأطروحة (حقوق الإنسان في قانون الأحوال الشخصية لدولة الإمارات العربية المتحدة) وأجيزت بتاريخ ٢/١١/١١م.

التوقيع

أعضاء لجنة المناقشة

رئيساً

الدكتور محمد احمد القضاه

أستاذ _ الفقه المقارن

الدكتور محمود علي السرطاوي عضوأ

أستاذ _ الفقه المقارن

الدكتور ذياب عبدالكريم عقل عضوأ

أستاذ _ الفقه المقارن

الدكتور منصور عبدالله الطوالبة عضوأ دائرة قاضي القضاه

(les

تعتمد كلية الدراسات العليا دغه النسخة من الرسالــة c.\/</r>

. ...

(

1		
8		
9	. :	
9	. :	
9		:
11		:
12		:
14	:	
16	:	
16		:
17		:
18		:
26	:	
	·	
26	:	
26		:
28		:
31	:	
34	:	
36	:	
38		
38	:	
38		:
38		:

39		:
41		:
42		:
42		:
47	:	
47		:
47		:
49		:
49		:
50		:
56	:	
56		:
56		:
57		:
57		:
58		:
58		:
60	:	
62	:	
62		:
62		:
64		:
64		:
66		:
70	:	
70		:
71		:
72		:
75		:
82	:	
82		:
82		:
83		:
85		:
90		
91	:	
91	:	

0.1		
91		•
92		•
92		•
95		:
98		:
100	( ) :	
100		:
104	من الأمراض (العيوب)	ثانياً: الخلو
113		:
114	:	
114	:	
114		•
115		:
116		:
117		:
118		:
122		:
123		:
124	:	
124		:
124		:
126		:
126		:
	·	
129	:	
130	:	
130	:	
130		:
130		:
131		:
132	( )	:
134	<u> </u>	
134		:
134		:
135		<u>:</u>
135		:
137	:	
137	:	
137		:

138		:
147		:
148	:	
148		:
148		:
148		:
151		:
153		
156		
158		
177		الملاحق
177		
	2005 – (28) –	
180		
182		
183		
184		

.

. :

•

.

:

١ ـ مشكلة الدراسة وأهميتها وأهدافها:

_ مشكلة الدراسة:

_

-

-

-

_

_

_

- أهمية الدراسة:

-

-

· -

.

ـ أهداف الدراسة:

تتمثل أهداف الدراسة في:

الدراسات السابقة:

(-.(( ))

.

·

.

•

·

.

•

•

.

.

.

•

.

.

منهجية البحث:

_

	•	:	
•		:	
		:	
		:	
		:	
	:	:	
	•	•	
		:	
		:	
		:	
		:	
		:	
		:	
		:	
		:	
		:	
		:	
		:	

. :

: .( ) .( )") : .( )(.( )" .(5)(

1 - ابن منظور، أبو الفضل جمال الدين محمد بن مكرم (ت ۷۱۱هـ، ۱۳۱۱م) ، **لسان العرب** ، ج ۲،ص۹۳۹ وما بعدها، دار المعارف، القاهرة _. ابن فارس ، أحمد بن فارس بن زكريا ، **معجم مقاييس اللغة** ،ج۲، ص۱،ط۱، دار الجيل، بيروت ، لبنان، ۱۹۹۱م.

- 2

(/) - 3

. - 4

- 5

_

١.

```
):
                                                      .()(
                                                 :
                                            :
                               ):
                                                   ().(
             .()(
                                  ):
                                                               ):
                           .( )(
                                              :
):
                                .( )(
                                                             :
   .()((
                                         )):
   (
                 ):
                                                   (
                                                             ):
                                                               .( )"
                                                                        - 1
                                                                        - 2
                                                                        - 3
                                                                        - 4
                                                                        - 5
                                                                        - 6
                                                                        - 7
```

( ) ( ) ( ) .( ){ }: ( ) .( ) : (/) -1 - 2 - 3 .( ) -4

. - 5

()
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
(( ))
((

.

- 1 - 2 - 3

- 4

- 5 - 6 - 7

- 8

.

.() ()) .( ) .() .() - ( ) - 1 - 2 - 3 - 4 - 5

( ){ } .( ) .( ) (.( ) - 1 - 2 - 3

.()

.

. - - - 1

١٦ .(.( ) : ().

: : ~~-~~

. - -1

•				:	-
			:		_
				:	_
					_
					:
					:
	•				•
			:		
					•
.( )					
		:			:
		•			•
:					
					•
				:	
•					
				:	
	( )				
	. ( )				
					:
				:	_
•				:	-
	.( )			:	_
	-			-	
				-	
					- 1
					- 2
				_	- 3
				•	5

) (.( )

- 1

(

)

( ) ().): .()( ): .( )( ) : .()( ) // - 1 (- 2 (/) -3 (/) -4 (/)

-5

۲.

:

) : .( ) ( ):

.( ) ( ):

()(( ) ( ))

.()(

-1

( ) ( ) (/) -2 -3 -4

```
:
                                            ):
()(
                                    )
 ()(
                                      ) :
  .()(
                                           ) :
                                                          .()(
    . ( )(
                                             ):
             ):
()(
                                                            :
                                        ) :
                                                 .()(
                                 ):
                                   .()(
                                   ):
                                               .()(
                                                            ( )
                                                                    -1
                                                            ( )
                                                                    -2
                                                            ( )
                                                                    -3
                                                           ( / )
                                                                    -4
                                                          ( / )
                                                                   - 5
                                                          ( / )
                                                                    -6
                                                          ( / )
                                                                    -7
                                                           ( )
                                                                    -8
```

-):

().(

(/) -1

-2

) : .()( ) : .()( ) : · ( ) (:) : .()(**-2**. -1:): .()( ): .( )((/) -1 (/) -2 (/) - 3 ( ) - 4 ( ) -5 ( ) -6

( )

-7

```
:
                                   ) :
    .()(
                                   ) :
               - :
                                         .()(
                                   ):
                                 .( )(
:
                                  ):
          .()(
                                    ) :
                                    .()(
                                    ):
                              .()(
                                 ):
                               .( )(
                                     ):
                                              .()(
                                              ( )
                                                     -1
                                              ( / )
                                                      -2
                                              ( )
                                                     - 3
                                             ( / )
                                                     - 4
                                             ( )
                                                     - 5
                                              ( )
                                                     - 6
                                             (/ )
                                                     - 7
                                              ( )
                                                     - 8
```

.( )(				):	-
			:		:
				):	: -
				):	.()(
		.()(		):	-
	.()(			):	-
		.()(		):	_
		. ( )	(	•	)

. ( ) -1
. ( ) -2
. ( ) -3
. ( ) -4
. ( ) -5
. ( ) -6

(). ().) ( ) : (: () ( ) .( )

(/) - 1 2 - 3

**

) : .()(( )): ()(.( )): () .( )(- 1 (/) -2 - 3 7.4

.( ) - 1

.

.( ) .() (( ) (-) (-) .(.( ) (–) .( ) (–) .⁽⁾( ) (–) -1 ( ) - 3

().) (( ) ( )( ):() ( ) .( )( ): ( ) .⁽⁾(( ) ( )) ( ) ()(( )): .( )(- 1 - 2 ( ) ( ) ( ) - 3 ( ) -5 ( )

٣.

.( )

.( )

- 1 - 2

.()

.( ) -1
.( ) -2
.( ) -3
.( ) -4
. - -5
. - -6

" : - —

( )₁,

. - 1

)

.( )(

.()

( ) .⁽⁾

.( )

) - 1 . (- 2

- ( ) - 3

.( ) ( ) .() .() - 1

. - 3

- 2

.

•

( ) .( ) } : ( ){ ( )_{ }: }: ( ){ : .() : - 1 - 2 - 3 .( ) .( ) .( ) - 4 - 5 - 6

.( )" ( ) }: . ( )"{ : ( ){ } }: ( ){ } (){ }: ( ) - 1 - 2 .( ) - 3 .( ) - 4 .( ) - 5

.( )

- 6

```
( ){
                             }:
               ( ){
       (3){
                                                       }:
                                            .( ){
                                                                           }
                   :
                                    } :
                                        .(6){
                                                                 .( )
      } :
                  ( ){
                                                                 } :
                                            <sup>(9)</sup>{
( ){
                                      } :
                                                     .( )
                                                                       - 1
                                                     .( )
                                                                       - 2
                                                     .( )
                                                                       - 3
                                                     .( )
                                                                       - 4
                                                                       - 5
                                                    .( )
                                                                       - 6
                                                                       - 7
                                                     .( )
                                                                       - 8
                                                     .( )
                                                                       - 9
                                                     .( )
                                                                      - 10
```

```
.()
                          } :
}
               :
                                             ( ){
                          }
   .( ){
                           ):
                                                       (
                                        )
                          (
                                         (:
                                (
                                                        - 1
                                      . / .( )
                                                        - 2
                                         .( )
                                                        - 3
                                         . ( )
                                                        - 4
```

.( )

.( )

:

- 1 - 2

: ( ) ( )( ): (). ( ) ( )) .( )((().

> ( ) -1 -2 -3 -4 -5 ( )

( ))): · ( )((. ( )): .()(

): ( )
. ( ) -1
. ( ) -2

.()(.( ) .()(-1 -2 -3 ( )

( )

) : .( )(:)): ( ) ( ).(( ) - 2. -): .()(: :

> ( ) -2 ( ) -3

( )

- 1

: .()): : .⁽⁾(( )) ( ) ( ) ( ) }: } ( ){ : .( ) ( ){ }: - 1 -2 - 3 .( ) .( ) - 4 - 5 - 6 .( ) - 7

.( ) ( ) ()( )) .( )(

- 1 .

. ( ) - 4

.

(( )) :)): (( )): (( )) ((... · (( ))

-1

٥,

:

•

;

:

-)

. ()(

( )

.()(

. (/) -1

( )): .(( )): .((). ( ) -1 -2 (-)

( ) ⁽¹⁾.(-): () .()(( ) -1 -2 .()( ) ().(:) .( )((6) .()(( ) - 1 ( ) -2 ( ) - 3 ( ) -4

.()(().(( )): (). (( ) - 1

( )

-2 -3

.( )):): ( )(( )( ): .( )(( ) -1 - 2

- 3

4 - عبدالحليم، لطفي محمود، حقوق الإنسان، ص٩٢، المصباح للنشر والترجمة، القاهرة، ١٩٩٢ م.

.( )

.( )

)))

((

): ( )(

- 1 - 2 -3

:

):

.( )(

()

) :

().(

-1 - 2 - 3 (/)

( )

().

. ( ).

-1 - 2 . ( ) ( )

( ) ( )): ( ) ( )( ): .()(

( ) -1 - 2

.() .( )"): .()( ): ( )" - 1 - 2 - 3 - 4

.

- 5

.( ) " .( )" .( ) .( )" .()( ): .( )" ( )) - 1 (- 2

- 3 . . - 4

. - 5

( ) u ().

. -1 . -2 . -3

( ) ( )): } : ( ){ }: .(){ () ( ):

. ( ) -2
.( ) -3
.( ) -4
.

-1

: : .()
( ) ( ) ( )): ( ) . ( ).(:): ( ) -1 -2 ( )

			⁽¹⁾ .(		
		:	):	( )	
				· (2).(	-
		: .()			
	:	):		( )	
		()		( )	-
⁽⁾ . (			) :	( )	
		):	( ) ( ).(		
	·			( )	-1 -2
	· .			( )	-3 -4 -5
				( )	-6 -7

```
): ( )
( ).(
                                  ( )
                                    ):
                                  :
          <sup>(2)</sup>.(
                          ( )
       ):
                                       .()(
                      ( )
                                       (
                                          )
                                               -1
                                       ( )
                                               -2
                                               -3
                                       ( )
                      )
                                               -4
                  ) .
)
                                              (
```

.()
.()
( )
.()
( )
.()
( )
.()

. (/) -1
. ( ) -2
. ( ) -3

```
)
                          ( )(
                                   ( )"
                      ( ){
                                                       }
                           ( ){
      .( ){
                                    }:
                                    :
      .()(
                                    ):
                                   ) :
                                         .()(
                                    ):
                                   ().(
                                                     - 1
                                                     - 2
                                    .( )
                                                     - 3
                                 .( )
                                                     - 4
                                                     - 5
                                                     - 6
            .
                                                     - 7
/
                                                      -8
```

.

): -

·( )(
:
: -

. : - ( ) -

· : -

. ( )

( )

.

. -1 . ( ) -2

. - 3

): ().(}: ( ){ ( ) (). (( )) ( ) .( ) -1 -2 -3

( ) ().( ):) ⁽³⁾.(.( ) .( )): -1 - 2 -3 ( ) (-4

-5

.()(( ):

. ( ) -1

.

: : -

( )

.

()

. ( ) -1 -2

. -2

. -4

().

().

()

( )

( )

-1 -2 - 3

. (-4)

.( ) ( ) :) ( )(.()): ()(( ) .()((/)): (/) -1 (-2 -3) -4 -5 ( ) ( )

VV

( ) .( )(( ) ( )): .()(( )): ( )(( ) ( ) -1 -2 -3 ( ) ( ) -4

-5

) : ()(().): .( )(. () (/) -1 -2

-3

( )

: ( ) ( )) :) ( )(. ( )( ) : . ( )(

( )

( ) -1 -2 -3

( ) -4 ۸.

( )): .()(

): .()(

-1 - 2

( )

.() ()): .( )(- 1 -2

(

-3

)

.

.( )

. ( )

().

()

·

- 3

-) .(/

( ) }: ( ){ ( ) }: (){ } : ( ){ }: .( ){ .( ) .( ) -1 ( ) .( ) - 2 - 3 .( ) - 4

•

.()

- 5 -6

): -

· -

.()(

)

. () -1

```
): ()
                     ()(
( )
) :
             ( )(
                                                               ( )
                     ( )
                                                                 ):
                             .()(
                      ):
                          . (
                                                         ( )
()
( )
                  ( )
                                                                 - 1
                                                                 -2
                  ( )
                                                         ()
                                                                 -3
                                                                 -4
```

			-): (
			(
			(
		.()(	
	:		
			-
-	_		-
			-

.

( )

-1

() ()): () .()(( ) ( ) .()(( ) ( ))): ( )

> ( ) -1 ( ) -2

.

_

•

-

.

~~-~~

· -

() (.

. _

: -

•

. ( ) -1

:

: . :

. :

. :

· :

٩.

.()( ): ().

3- علوان والموسى، القانون الدولي لحقوق الإنسان، ص٣٢٠- ص ٣٢١.

(). ():): .( )(

-1 -2 -3

(/)

9.7

) .( )(. ( )( ) .()((/)): .( )(-1 ( ) -2 ( ) -3 (/) -4

): ( ) ()( ): .( )(( ) ( ) -1 -2

( )
( )
( )
:
.

- - -.

: :

()

1- (القاضي أن يقرر بناء على طلب من الزوجة نفقة مؤقتة لها، ويكون قراره مشمولا بالنفاذ المعجل بقوة القانون)، المادة (٦٨) من قانون الأحوال الشخصية لدولة الإمارات العربية المتحدة، وهي من المواد الجديدة التي جاء بها القانون متفوقاً في ذلك على نظرائه من قوانين الأحوال الشخصية العربية.

-2

( )" ( )") .()( ): .()( ): ( ): .()(... - 1 - 2 (/) -3 -4 . (-5

_ ( ) : ()(.... .()): ^( )(..): ()( ) : - 1 - 2) (/) - 3 ( ) -4 -5

.( )( ) : .^( )(:()

> -1 -2 - 3 ( ) (/)

-.

_

· -

```
( )
                                     ( )
          )
                                                    (
                      .( )
              :()
                                                     -1
          ):
  (
                                                      )
                                                     -2
                                                     - 3
```

() () .( )" } : ( ){ }: ( ){ ( )" ( ) . :) -- 2 - 3 (:) -(, ;) - 4 (.( ) - 5 .( ) - 6) :): : ( ) (...

.( )" ( )" : : ( ) .( )(( ) .( ) ( ) - 1 - 2 - 3 - 4 ( ) -5

: : .

( ) .(.( )): ()() ^( )(. -1

( )

) : .()( ): .()(ثانياً: الخلو من الأمراض (العيوب) { }: (). ( ) : ( ) (). ( ) -1 ( ) -2 .( ) -3 -4 -5

: ( ))) : ( ). ((.()) : .()(: .() ( ) - 1 -2 .) (-3) -4 (/) -5 -6

( ) ( ) ().) .() ().) : .()(() .( ) - 1 -2 ( ) -3 - 4 -5 -6 -7

·

: : .( ) .( ) .() : .( )): .()( ): .()( ): ( ) - 1 -2 -3 - 4 (- 5) ( ) -6

.()(.()(( )) . ( )( ) : ( )( ): ( )( ): ⁽⁶⁾.(( ) - 1 (/ / /) -2 ( ) -3 ( ) -4 (-5 -6

) .(( ) ( ):) .( ): .()( ): .( )(( ) -1 -2

( )

):

.( )(

- ثبوت العقم بتقرير طبي.

.( )

ـ ألا تقل فترة الزواج بين طالب الفسخ وزوجه عن خمس سنوات.

ـ عدم وجود أو لاد لطالب الفسخ.

- عدم تجاوز طالب الفسخ سن الأربعين.

( ) -1

(/)

```
().
                    ) :
                                                    ()(
                                               ) :
()(
                                  ):
.()(
                                           ):
                       ()(
                                          :
                                                        -1
                                                        -2
-3
                                                        -4
-5
```

```
()(
                               - //
 ( )
                                ):
                            .( )(
   ( )(
                      )
                               .()
             ):
()(
   .( )(
                           ) :
           ):
                            ( / )
                                  -1
                                  -2
-3
                                  -4
      ( / )
                                  -5
```

.()(

):

.( )(

): .(

(/) -1

( ) -2

```
( )
                                                            ( )
                                                                 ( ){
                                                                                              }:
                          .( )
                                                     ( )."
                                      ( )."
                         .( )"
.( )"
                                                                                                 -1
           (
                      )
                                                                                                 -2
                                                                      .( )
                                                                                                 - 3
                                                                                                 - 4
5- المالكي ، أبو البركات سيدي أحمد بن محمد العدوي (ت ١٢٠١)، الشرح الصغير، ج٢، ص٣٩٩ ، دار إحياء الكتب العربية ، مصر .
                                                                                                 -6
                                                                                                - 7
                                                                                                - 8
```

.( ) ( )

( ){ }:

.()

() }: .( ){

-1

-2 -3

- 4

-()

()

().

.

- - 1

- -2

- -3

. /

```
( )
     )
                                  ( )(
             .()
                   ):
                                             .()(
                                 ):
.()(
                      ):
                                    ):
                                   .()(
                 (
                         )
                                               - 1
                                  ( )
                                                - 2
                                                -3
                                          ( )
                                                -4
                                          ( )
                                                -5
                                                -6
                                          ( )
                                                -7
```

.( ) ( ) .() () () ( ){ }: - 1 -2 - 3)

```
.()
     ):
                          .()(
                                    ):
                                        .( )(
                    ):
   ) :
.()(
                                             .()
                                                -1
/ )
                                        (
                                               - 2
- 3
- 4
- 5
                                               - 6
```

( ) ( )" ( )" ( )" ().): .() (). - 1 . - 2 - 3 - 5 - 6 (/) - 7) : . ( ) (

: .

--

) :
^( )(

.

().

() -1 (/) -2 / -3

~~-~~

): ()(()): .( )(().): .()(( )): .()(- 1 - 2 - 3 (/) - 5

): .( )(.()) : .()( ): () ().( ): .()( ): ( ) .⁽⁾( ): .()(( ) - 1 ( ) - 2 - 3 ( ) - 4 - 5 - 7

}: . ( ){ **}**: .( ){ (). .( ) - 1

3 - ريان ، أحمد علي طه، تعدد الزوجات، ص٥-٧ ، دار الاعتصام ، القاهرة.

.( )

( ) ( ) .() :() - 1 - 2 - 3

.()( ): .()( ): .()(

. ( ) -1 . ( ) -2 . ( ) -3

```
{
                                                        }:
                               }:
                                                       .( ){
                            ):
                            .()(
                                      ):
                                        .( )(
                             ) :
.()(
                                 -:
                                                           <sup>( )</sup>(.
                                                            ):
                                                     <sup>(6)</sup>.(
                                             .( )
                                                                 - 1
                                                                 - 2
                                                        ( )
                                                                 - 3
                                                                 - 4
                                                                 - 5
                                                                  -6
                                                        ( )
```

) : ⁽¹⁾.(: .( )( )):

.()( ): .()(

> ( ) -1

- 2 ( ) - 3 - 4 ( )

·
:

. :

.( ) .( ) .() ( ) .( ) .( ) - 1 - 2) (- 4

. - 6

.( ) ( ){ } ( ) . ()): ⁽⁵⁾.( ): ⁽⁾(.): .()( ): .()(- 1 .( ) - 2 -3 -4 ( ) -5 -6 -7 ( )

(} : . ( ) { :( )): .( )(( ) - 1 **- 2**-3 .( )

) : .^( )( ): .()( ): .()(

( ) ( ) ( ) -1 -2 -3

.( ) ( ) .( ) .( ) ( )" (). - 1 - 2) - 3 - 4 - 5

. -6

```
( )
     }:
            .( ){
                                                         .()
                            ): ( )
                                                                (
                      .()(
وكذلك نص القانون القطري وذلك في مادته التالية: (حقوق الزوج على زوجته هي:
                               .()(
                                                             - 1
                                          .( )
                                                             - 2
                                                             - 3
```

```
):
.()(
```

-- ( ) ... 3- المادة (١٠٩) من قانون الأحوال الشخصية لدولة الإمارات العربية المتحدة .

: () ()(( )): ( )) : .( )(:() - 1 -2 -3 -4 - 5 - 6 ( )

```
().
()
            .()
             }:
                                                ( ){
                ( )
                                                             -1
                                                            - 2
                                                             -3
                                          .( )
                                                            - 4
                                                            - 5
```

(1). -): · ( ).(( )( ): .()( ): .( )(- 1 -2 ( ) ( ) -3 ( ) - 4 - 5 139

* }: . ^( ){

. ( ) -1
.( ) -2
.( ) -3
.( ) -4
.( ) -5

.( ) - 6 .( ) - 7

١٤٠ () **}**: ( ){ (). .() ( )

```
·( )
( )
         : ()
                                                                        )
                                                -:
                                                             <sup>()</sup>.(
         وهو نفسه ما قرره القانون القطري حيث نص على: (حقوق الزوجة على زوجها هي:
                     .()(
                                ().
                                                                    - 1
                                                                     3
                                                            ( )
                                                                    -4
                                                                    - 5
                                                                    -6
```

```
( )
. ( ){
                                               }
                                               }:
                                              .( ){
                                         :
                      ( )."
                          : ( )
                                                                   )
                     .()(
.()(
                                        ):
                                       ):
 .( )(
                                                               - 1
                                             .( )
                                                               - 2
                                               .( )
                                                               - 3
                                                               - 4
```

. ( ) -6 . ( ) -7

( )

- 5

: -): ().( ): .()( ): ().): ( ) ().( ): ( )( ) ( ) - 1 ( ) - 2 - 3 ( ) - 4 - 5 ( )

.()(.() : .()(( ) -): .()): .()(

. -1
. -2
. -3
. ( ) -4
. ( ) -5

```
( ){
                }:
                       .()
                                               ):
       .( )(
                        : ()
                                                           )
              .()(
                                 ):( )
                                 .( )(
                     - ): ( / )
         .( )(
                                        .( )
                                                        - 1
                                                        -2
                                                        -3
                                                 ( )
                                               ( )
                                                        - 5
- 6
```

:

•

)) : ( ).(( ) : .( ) ( )): .( )(. -1 - 2

.

```
( )
                                           {
                                                                  }:
                                                                 .( )
                                               ):
                                                              .()(
                                                 ) :
                                                        .( )(
( ){
                                       }:
.()
                             ):
                                       ( )
                                                                   .( )(
                                 () {
                                                                        }:
                                                                   ( )
                                                                             -1
                                                                            - 2
                                                     )
                                                                 : )
                                                                            - 3
                                                                   ( )
                                                                            - 5
                                                                            - 6
                                                         .()
             (
                      )
                                                                            - 7
                             ٧- المادة (٦٩) من قانون الأحوال الشخصية لدولة الإمارات العربية المتحدة .
                                                             .()
                                                                            - 9
```

.( )"

.()

}: ( ){

().

}: .( ){

.( )

- 1 - 2

.( ) - 3 -4 - 5

.( ) -6

10.

.( )" .( )): .( )( ): .()((). () - 1 . - 2 (/) - 3 ( ) - 4

-5

101

) : . ( )( ): .( )( ): .()(-): . (.( )

- 1 ( ) - 2 - 3 ( )

( )

- 4 -⁴ - 6

:

.

:

:

. ()

.

التوصيات

	أو لأ:
•	
	:
	:
	:
•	
	:
	•
·	:

:

:

:

Í) (. ( )) . (( )

.

101

Ļ

( )) (/) ((/)

.

( )) (3 (

·

17.

۲ (( ) . 1405

( ) Ż / ((/) . ( )

•

ذ

- ذياب زياد صبحي علي، أحكام علم الإنسان في الشريعة الإسلامية ، ط١، ٩٩٥. ( ) (/) (/)

j

) (( ) ( )

. -

. / ( ) (/) (( ) /)

(/) ( ) (:) (/) ( ) (/) (

. . / ( )

( ) (

. /

. ( ) ( ) / ( ) . (/)

) (( ) (/) ( ) ( )

(751) (/) ( )

--

( ) . / ( ))

(:

```
( )
( .: ) -
  ( )
(
( )
  . /
 ( )
  )
(
```

ن (/)) (( )) ( ) (. / (/)

·

--

. .

۱۷۲ الملاحق

-()

		) م۸۸		
(				
	)		)	
(		(		
,	-	,	-	
•				
	-			
			-	
	_			
	_			
		(.		
(				
 	)		)	
(				
•		/ (		

	_			_	
•					
	-				
			·		
•				-	
	-				
•			•		
	_			_	
•					
_	-				
	-				
•				-	
		•			
أن يتيح لزوجته استكمال تعليمها رحلة التعليم	(على الزوج	(2:		)	
رحله التعليم	حتى نهايه م	(.			
		•	/		
			,		
(					
`	)			)	
	-			-	
			/ (		
(			/ (		
`					
(112)	)				
				(112)	
				(/	
•					

		•	
.(			
• •			
		1	
		,	
(			
		/ (.	
	)	)	
(			
(			
		,	
		(.	
	)		
(E)			
		/ .(	

/	)	
	(	
	) ((	
	)	
	(	
	)	
	(	
/		
/		
	)	
	,	
	(	
/		
/	-)	
	(	
	(	
/	)	
,	(	
/		
	)	
	(	
/	)	
/	)	
	(	
,		
/	(	
	(	

:

/ (.	\
۸۸۶ (	
(	
)	
/ (	
:) -	)
/ (.	
/ (.	

	(	)	
	(	)	
	(	)	
	(	)	
	(. -:	)	
	-: / (	)	
	(		
	(	)	
	/ (	)	
	/ (.	)	
	(	)	

Human rights in personal statute law in United Arab Emirate

By Khalil Ibrahim Mohamed

Supervisor

Abstract

This study discusses the topic of human rights in the Personal Status Law of the UAE, including the scientific content and methodology. The aim is to understand the revival of the concepts of human rights in Islam in general, and personal status law in particular. The dissertation contains an introduction besides four chapters and a conclusion.

The first chapter is about the concept of human rights, their initiation, development and importance. In the Second chapter, reference was made to the concepts pertaining to the types and characteristics of the human rights.

In the second section I explored human rights' concepts in relation to human dignity, as well as the right to live, the right to citizenship and equality. In the second part of Chapter 2, reference was made to eligibility, guardianship and the right to judicial proceedings...

In Chapter Three, the general social rights were discussed, such as the right to education and health care. In the second part of Chapter Three, the private social rights were discussed such as the right to qualification and the right to polygamy.

Whereas, in Chapter Four, the family rights were discussed. In the first part concerned about marriage we addressed the right to breastfeeding and the right to obedience. The second part included discussion of the wife's rights to compassionate family ties, and the right to housing.

In the conclusion, I assert the point that the personal status law of the United Arab Emirates maintains human rights of the person whether being a parent, a husband, a wife or a child.